

2. februar 2006

Sagsnr.: 303726
Dok.nr.: 1822576
/KM

Budget 2007 - Grønne budgetmål - Miljøcertificering og økologi

Økonomiudvalget har i indkaldelsescirkulæret for budget 2007 anmodet udvalgene om at indarbejde grønne budgetmål i de budgetbidrag, som fremsendes til Økonomiudvalget. Beslutningen om at indføre grønne budgetter i Københavns Kommune betyder derfor, at Sundheds- og Omsorgsudvalget i forbindelse med budgetforslaget for 2007 for udvalgets område skal tage stilling til fastsættelse af resultatmål i overensstemmelse med beslutningen.

Formålet med de grønne budgetter er at sikre, at de enkelte forvaltninger årligt får fastlagt mål, som tilsammen sikrer, at kommunens fælles miljømål nås. Borgerrepræsentationen udvælger få højt prioriterede miljømål, som meldes ud til forvaltningerne. Efterfølgende fastlægger forvaltningerne de grønne budgetmål på de centralt udmeldte miljømål. Borgerrepræsentationen har den 16. december 2005 besluttet, at de prioriterede indsatsområder i de grønne budgetter for 2007 er de samme som for 2006, nemlig økologi og miljøcertificering. Målet for økologi er, at 75 % af den mad, der serveres i kommunens køkkener, skal være økologisk inden udgangen af 2008. For miljøcertificering er målet, at alle kommunens forvaltninger er certificerede inden udgangen af 2008.

Sundheds- og Omsorgsudvalget har 13. januar 2005 (SOU 5/2005) afgivet høringssvar vedrørende grønne budgetter for 2006. Udvalget tilkendegav her, at der ikke er nogen garanti for, at der findes finansiering fra kommunens side til opfyldelsen af eventuelle miljømålsætninger og at nye miljøtiltag, som konsekvens heraf må finansieres indenfor Sundheds- og Omsorgsforvaltningens ramme via omprioriteringer. Herudover anbefalede udvalget, at de økonomiske konsekvenser af overgang til 75 % økologi belyses.

Miljøcertificering

I øjeblikket er ca. 30 ud af de ca. 1200 institutioner i kommunen miljøcertificerede. Hovedparten heraf udgøres af en række daginstitutioner og skoler. Desuden er Teknik- og Miljøforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen godt på vej. I Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er kun en enhed miljøcertificeret, nemlig Arbejds miljø København, der er blevet både miljø- og arbejds miljøcertificeret i begyndelsen af 2005. Erfaringerne herfra har været gode, men de kan ikke direkte overføres til andre enheder, da Arbejds miljø København i forve-

Arbejds miljø København

Enghavevej 82, 1.
2450 København SV

Telefon
35 30 35 30

Telefax
33 66 70 79

Direkte telefon
33 66 57 66

E-mail
km@amk.kk.dk

www.kk.dk

jen har et udviklet ledelsessystem for kvalitet, som miljø- og arbejdsmiljøledelsessystemet er blevet integreret i. Her er udgangspunktet på plejeområdet anderledes og det må formodes, at der vil skulle sættes en del flere ressourcer af til at udvikle og implementere systemerne. Arbejdsmiljø København har sammen med Miljøkontrollen udviklet et koncept, der gør det let at blive miljøcertificeret, hvis man er arbejdsmiljøcertificeret og omvendt.

Et enkelt plejehjem har frivilligt valgt at arbejde med arbejdsmiljø- og miljøcertificering (Benediktehjemmet), men er endnu ikke klar til at blive certificeret.

Der er således ingen erfaring med miljøcertificering på plejeområdet i kommunen, og på de plejehjem, der kunne være interesserede går interessen p.t. mere i retning af at blive arbejdsmiljøcertificerede og dermed få en grøn smiley. Fra andre kommuner både i Danmark og Sverige er der dog erfaringer med hele certificeringsprocessen og foreløbige resultater for miljøet. Desværre har det ikke været muligt at få de økonomiske virkninger tilstrækkeligt belyst.

Det er derfor vurderingen, at der er behov for at udvikle kendskabet til og erfaringerne med miljøledelsessystemer i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Der er behov for indhøstning af erfaringer med alle led i processen, herunder med de omkostninger, der er forbundet hermed.

Midler fra Energipuljen er i 2005 konverteret til forvaltningerne til at indføre og drive miljø- og energiledelse i forvaltningerne. Hver forvaltning tilføres fra i år en fuldtidsstilling til arbejdet med implementering og drift af miljøledelsessystemerne. I Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er opgaven med udvikling og implementering af miljøcertificering placeret i Arbejdsmiljø København, bl.a. for at skabe sammenhæng til arbejdsmiljøledelsessystemer og koordinerings- og driftsunderstøttelsesopgaven vedrørende institutionernes miljø er placeret i Administrationscentret i sammenhæng med øvrige centrale opgaver på bygningsområdet.

I 2006 udvikles et standardkoncept for miljøcertificering af Sundheds- og Omsorgsforvaltningen institutioner. Konceptet tager udgangspunkt i det standardmateriale, der allerede er udviklet i kommunen, men dette søges tilpasset de styrings- og kvalitetssikringssystemer, der anvendes i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, herunder Balanced Scorecard og kvalitetsstandarder.

Standardkonceptet kommer til at omfatte arbejdsmiljøcertificering så der gives mulighed for, at der samtidigt med gennemførelsen af miljøcertificeringsprocessen gennemføres en proces for indførelse af arbejdsmiljøcertificering.

Standardkonceptet afprøves i 2006 så det bliver muligt at udarbejde et mere kvalificeret skøn over udgifterne og timeforbruget.

Et foreløbigt skøn over omkostningerne ved miljøcertificering peger på, at der i forbindelse med certificeringsprocessen skal anvendes ca. 250 timer pr. enhed til opbygning og implementering af ledelsessystemet, dog meget mindre i små institutioner og lidt større i de største enheder. Der skal yderligere anvendes 100-250 timer pr. enhed til uddannelse i systemet. Omkostningerne ved selve certificeringen vil blive på ca. 5.000 kr. pr. enhed. Der er gennem fællesudbud for hele af certificeringsopgaven sket en nedbringelse af omkostningerne til selve certifikatet. Udgiften hertil afholdes af Teknik- og Miljøforvaltningen, og Kursuscentret tilbyder uddannelsen gratis. Merudgiften ved samtidig at indføre arbejdsmiljøledelsessystem er lille, men timeforbruget i den enkelte enhed vil blive øget noget, afhængig af hvor godt enheden i forvejen har beskrevet sit arbejdsmiljøarbejde.

Der er ikke afsat midler til dækning af de timer, der ydes i den enkelte enhed. Enhederne skal selv bære udgifterne til certificering og selv få lov til at beholde de besparelser, som indsatsen måtte give anledning til.

Efter etablering vil miljøcertificeringssystem i de efterfølgende år medføre nogle svagt øgede driftsomkostninger, men erfaringerne peger på at virksomhederne har muligheder for at tjene nogen af udgifterne ind igen, især ved besparelser på el- og varmemeforbrug.

Sundheds- og Omsorgsudvalget vil i forbindelse med budget 2008 blive orienteret om erfaringerne med udvikling og afprøvning af standardkoncept for miljø- og arbejdsmiljøcertificering.

Udvalget skal i budget 2007 fastsætte en målsætning for antallet af enheder, der i 2007 forventes certificeret. Det vurderes af hensyn til mulighederne for at høste nogle stordriftsfordele, at være mest hensigtsmæssigt, at enhederne i et ældrekontorområde bliver certificeret samtidigt svarende til at 13 enheder certificeres. Dette vil indebære, at resten af forvaltningens enheder skal certificeres i 2008, hvis den vedtagne målsætning skal holdes.

Indførelse af økologisk mad

Ved udgangen af 2008 forventes det, at alle kommunens 1000 køkkener og kantiner er omlagt til 75 % økologi. Der knytter sig en del forventninger til omlægning af storkøkkener, især på plejehjemsområdet, da forbruget i disse køkkener er højt og effekten af indsatsen derfor også større.

I forhold til økologiske projekter i de øvrige køkkentyper i Københavns kommune har plejehjemsprojektet vist, at der gælder særlige forhold vedrørende maden til ældre og specielt i forhold til småspisende ældre, som udgør en stor del af plejehjemsbeboerne.

Ved omlægningen til økologi skal der således arbejdes med et særligt fokus på ernæringen til de småspisende ældre. Kosten skal ikke være grøn og grov som der er flest omlægningskroner i, men i stedet fed og proteinholdig.

Sundhedsforvaltningen deltager indenfor rammerne af Dogmeprojektet i Teknik- og Miljøforvaltningen i pilotprojekter med afprøvning af økologi i plejehjemskøkkener. I 2004-2005 er der gennemført et pilotprojekt med omlægning til økologisk mad på fem plejehjemskøkkener. De 5 køkkener, der har deltaget i pilotprojektet har opnået økologiprocenter på mellem 25 og 60 procent.

Den økologiske omlægning fortsætter for disse fem køkkener frem mod 2008, men det kan ikke garanteres, at målet om 75 procent økologi kan nås inden for det eksisterende kostbudget. Økologiske varer er gennemsnitligt 20-35 procent dyrere end konventionelle fødevarer, og det kræver derfor en nøje planlægning og effektivisering af produktionen at omlægge inden for samme kostbudget.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen anvender p.t. ca. 90 mio. kr. på køkkenernes råvarer. Hvis der eksempelvis er øgede udgifter på 10 % til økologiske råvarer vil merudgiften for køkkenerne således være ca. 9 mio. kr. årligt.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har i 2006 igangsat en køkkenanalyse af produktion og økonomi i forvaltningens køkkener. Inden for rammerne af denne analyse vil det blive undersøgt hvor høje økologiprocenter, der kan opnås inden for det eksisterende kostbudget. Når analysens resultater foreligger, vil det være muligt at anslå eventuelle meromkostninger forbundet med opnåelsen af økologimålet på 75 procent.

I 2006 er der i samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen igangsat omlægning til økologi på yderligere syv plejehjem. Der er via Dogmeprojektet afsat 75.000 kr. pr. køkken til dækning af ekstra personaletimer i omlægningsperioden og herudover midler til undervisning af køkkenpersonalet, måle-veje analyse m.v. Det samlede budget udgør 1,4 mio. kr. Finansieringen gives kun i det første omlægningsår.

Ultimo 2006 foreligger der en status på de køkkener, der omlægges i 2006 og for de køkkenerne der omlagde i 2005. Status vil vise hvor høj en økologiprocent plejehjemmene kan opnå inden for det eksiste-

rende kostbudget, om der er omkostninger forbundet med fastholdelse af økologiprocenten og i forhold til at nå målet på 75 procent økologi. Sundheds- og Omsorgsudvalget vil ultimo 2006 blive orienteret om status på omlægning til økologi.

Teknik- Miljøforvaltningen har via Dogmeprojektet finansieret udgifterne forbundet med omlægningen til økologi på 12 plejehjemskøkkener i årene 2004-2006. Teknik- og Miljøforvaltningens finansiering ophører dog samtidigt med at projekterne stopper.

Teknik- Miljøforvaltningen har indgivet budgetønske for 2007 og 2008 med henblik på at fuldføre omlægningen til økologi på de resterende plejehjems- køkkener ved udgangen af 2008. Hvis dette budgetønske efterkommes i budgetforhandlingerne vil der i perioden 2007-2008 blive startet en omlægning af i alt 49 plejehjem. Derfor er forventningen, at der kan påbegyndes en omlægning af 24 plejehjem i 2007, såfremt forslaget tiltrædes politisk. Budgettet pr. plejehjemskøkken forventes i 2007 og 2008 at have samme niveau som i 2006 forudsat vedtagelse af budgetønske.